

יצחק לאור

הצבא אמר: עכשיו כולם בעד המלחמה!

לאורי, אתי, יוסף, נדב, עומר, תום (וכל האחרים): אל תלכו אחרי החליץ

חנוך לוין הבחין, כאשר כתב את הפזמון שלו "אנחנו אנשי בסדר גמור", במאפיינים של האליטה. כל מפעלו הדרמטי ניזון מהבנת האכזריות הגלומה בשיח של "אנשי הבסדר גמור". הם יכולים לשנוא את אביגדור ליברמן, אבל כאשר צה"ל שורף בני אדם בבתיהם בעזה או בלבנון – הם בעד. הם כמוכן יכולים לחיות עם אביגדור ליברמן. הם גם בעד הסדר שלום, אבל עד ההסדר, כיוון ש"אין עם מי לדבר" (עכשיו אין עם מי לדבר כי חמאס, קודם לא היה עם מי לדבר כי אש"ף, ובאמת אין על מה לדבר), הם בעד צה"ל. תפקידו של צה"ל הוא שמירת הפלסטינים בגטאות שלהם, תחת אש, סגר, גדר, מחסומים, הטרדות, פשיטות. מדי פעם אנחנו נפגעים בפגיעי טרור ואז הוא "גומל". מדי פעם סופג צה"ל אבידות, ואז עליו "להציל את כוח ההרתעה" ולהילחם קצת, וכאשר המלחמה אינה נגמרת כליכך טוב, עליו לשקם את עצמו, ואת "כוח ההרתעה", כלומר עוד מלחמה באופק.

הדימוי של אנשי ה"בסדר גמור" נחוץ לנו כדי להתמודד עם המיליטריזם מן הסוג הישראלי: אנשי צבא, מפקדי ארטילריה, חי"ר, יחידות מיוחדות וטייסי חיל האוויר (היכולים לפזר כמעט מיליון פצצות מצרר, שיהרגו לבנונים במשך שנים) – זהו הדימוי הנכון לאכזריות הישראלית. את זוועות המצרר לא ביצע אף חסיד ברסלב, ושום אוהד כדורגל בית"ר שזעק "מוות לערבים", אבל המאופקים, תומכי המלחמה – "רק הפעם, בדרך כלל דווקא לא" – הם הגב הציבורי, הרקע הסוציולוגי, של פושעי המלחמה: המעמד הבינוני המדושן, חלק גדול מאנשי האקדמיה וחלק גדול מבכירי התקשורת, אנשים "מיושבים ברעתם", דם ערבי לא חשוב בעיניהם יותר מטביעה של מעבורת בחופי בנגלדש על כל נוסעיה (אני אישית מכיר אנשים שלמדו באוניברסיטה בין מלחמת 67' למלחמת 73' והצליחו לשתוק ברגעים הנכונים משך כל הקריירה האקדמית שלהם, ואפילו להרגיש בסדר גמור, כי תמיד היתה גם איזו הזדמנות ללכת לכיכר, צלי רשף על הבמה, ולהיות נגד ביבי, כלומר בעד שלום, אבל גם בעד המלחמה הזאת, לא הקודמת, אף לא זאת שלפניה).

“המבצע המתגלגל”

למרות הרושם כאילו “הקונסנזוס החדש” התחשל סביב פינוי התנחלויות עזה, הוא נולד עוד קודם, והאופנים שבהם הגדיר את עצמו מסובכים מכדי לסקור אותם כאן.¹ קל יותר לאפיין את הקונסנזוס הזה באמצעות “קואליציית הגדר” – כל הגורמים הפוליטיים שהצליחו לתרגם את הפרוגרמה הפלסטינית שלהם לתוכנית הגיטו: זוהי גם קואליציית התמיכה במלחמה. הקשר בין השתיים מצוי בתמיכה במובן מאליו הקרוי “הצבא אמר”.

מעמדה של מערכת הביטחון הוא מעבר לכל ויכוח בישראל. מעולם לא העזו אצלנו לקרוא תיגר על מערכת הביטחון ועל אי-כשירותה לטפל בבעיות הביטחון של ישראל, לא הבג”ץ ולא האדם ברחוב. עכשיו, כשאנחנו יודעים כבר איך הוסעו רכבות חיילים באוטובוסים עד לגבול, הוצעדו בלילה לתוך הכפרים, הרגו בני אדם, תפסו בתים, ספגו טילים, פינו הרוגים ופצועים, עכשיו, כשאנחנו יודעים שהמלחמה נגמרה בלא-כלום, אנחנו שבים לקרוא את הקונסנזוס הזה והוא נראה חסר פשר.

אנשי ימין חושבים שצריך להמשיך את המלחמה, משום שהיא נכשלה ותקעו לה סכין בגב (“התקשורת”, “ההנהגה”, “התבוסנים” וכו’). אבל מה בדיוק אמרו תומכי המלחמה מ”שמאל”? שצודק להרוס את לבנון? לא, למען ההגינות לא אמרו שצריך להרוס את לבנון, אם גם לא היו נגד זה. אבל צריך לפרק את חזבאללה מנשקו, את זה הם בפירוש אמרו. ואם זו אכן היתה המטרה, מדוע לא לדרוש זאת גם עכשיו? כלומר: האם יש להמשיך במלחמה, או טוב שהפסיקו אותה? ואם טוב שהפסיקו אותה, מדוע לא דרשו להפסיק אותה מיד כשהחלה? בקיצור, מי שיקרא שוב את כל המאמרים של תומכי המלחמה מ”שמאל”, לא ימצא בהם שום פשר, משום שהרציונאל שלהם התבסס על כך שהצבא הוא-הוא הפשר, ואם הצבא עושה מלחמה צריך לתמוך בה, וכשהצבא מפסיק את המלחמה יש לתמוך ב”שלום”. שם המשחק הוא “המפקד אמר”.

אין לצה”ל אסטרטגיה. בשביל אסטרטגיה צריך ניתוח פוליטי. טקטיקה איננה הופכת לאסטרטגיה רק משום שסדר הגודל של הכוח מגיע לעוצבות ולאוגדות. בהעדר אסטרטגיה, הידרדרה הטקטיקה של צה”ל לתכסיס אחד מרכזי, “מבצע מתגלגל”: המטרה נולדת עם הפעולה, והפעולה עצמה תצליח רק אם מתישהו ימציאו לה מטרה. אין כמו ההרג היומי בעזה, כדי להדגים את האמת הזאת. שום “התפנות” לא ייצרה את ירי הקסאמים. צה”ל נהג ברצועה גם קודם כשלו, טבח בפלסטינים, עצר, עינה, הרס מטעים, ולא ידע איך לעצור את הקסאמים שבאו בתגובה. כל הרג שביצעו מסתערבים

1 כדאי לזכור כי הקונסנזוס החדש הזה התגבש בתחומיה של האליטה הכלכלית, ושגורם חשוב היה הקמת “קדימה”, ואחד הגורמים המרכזיים להקמת “קדימה” היה האפשרות להיפטר, לכאורה, מהמזרחים במסדרונות השלטון. ככה הפכו את אולמרט, סוחר גדל”ן, למנהיג, כאילו יש הברדל גדול בינו לבין כיבי.

הוצג כתשובה לירי הקסאמים או לטרור. כל הפצצה היום מוצגת כתשובה לירי קסאמים. הירי נפסק? לא. אז נפציץ שוב. גלעד שליט נחטף? למה ש"ניכנע לדרישות החוטפים", אפילו אם הגיבו על חטיפת שני פלסטינים בשבוע לפני חטיפתו של שליט? מוטב "לגלגל מבצע", ומתישהו, אם בכלל, יחזור גלעד שליט, אבל לא כליכך חשוב אם יחזור. זה חלק מה"מחיר", כמו פיגועי התגובה על החיסולים.²

אין שום מטרה מבצעית להרג היומי בעזה. נכון, יכול להיות שהכוונה הכללית היא להביא להגירת האליטה, להשמיד כל תשתית פוליטית של חיים לאומיים, להפוך את הרצועה לאזור אסון, שרק ארגוני סעד עולמיים יוכלו לסייע לו באמצעות ישראל. אבל מהבחינה המוצהרת, זו המגייסת תמיכה של דעת קהל, אין מטרה ל"מבצע המתגלגל" בעזה. דעת הקהל מאמינה שלא מזיק להרוג ערבים, אם גם לא יועיל (זה בעצם העולם המוסרי המתהווה בשנים הללו בישראל). והצבא עצמו לומד "לנצח" גברים רבים, אמהות, "כלי רכב בדרכס לירי קסאם". אחר כך, כשהחיילים נוסעים בהמוניהם להילחם בצפון, אפילו נגד ארגון גרילה קטן יחסית, הם מתקשים "לכצע משימה", כי יש הברל בין הרג של נצורים חסרי נשק בעזה לבין מלחמה בארגון גרילה קל תנועה בלבנון.

"כל הכבוד לצה"ל"

היו עמים שפיתחו סנטימנטים אנטי-מלחמתיים ואנטי-צבאיים דווקא משום ששבעו מלחמות. היו עמים שפיתחו חשדנות כלפי הגנרלים שלהם, דווקא משום שאלה הסתדרו לא רע מתבוסה לתבוסה. אצלנו מביאים את הגאונים הללו כדי ליעץ כמומחים, בעיקר בטלוויזיה. נכון, חלק מהם יודעים לנהל קרבות אוויר מול טייסים סובייטים, ואומרים שזה מסובך מאוד, כי חיל האוויר של ברית המועצות הוא חזק ביותר. חלק מהם הלכו למסע ניווט מסובך במדבר כדי להגיע עד עיראק ושם לחסל סוללות שיגור באזור H. אומרים שזה מסובך. חלק מהם פיקדו על פלוגות טנקים כדי להכריע את הצבא המצרי בסיני בקרבות שריון בשריון. אבל באמת שלא ברור מה קישקשו בטלוויזיה אלופי המילואים במלחמה האחרונה. האם צה"ל ניצח כבר פעם בלבנון? האם לא הם ממש הובסו שם? אנחנו הולכים עם הילד לרופא עיניים כשיש לו דלקות עיניים ונוסעים עם המכונית לחשמלאי רכב כשיש בעיות חשמל, אבל מחליפים את המומחים כשמשהו לא מסתדר. הדלקת של הילד לא עברה, המכונית לא בסדר. לא כך בענייני האלופים. הם מומחים מתוקף ההילה, וההילה הזאת היא הרבה מעבר לבחירה לא מוצלחת של מפיקי תוכניות בטלוויזיה. עולמנו הפוליטי בנוי מאנשי צבא שמומחיותם מפוקפקת בריוק בנושאים שבהם הם אמורים לעסוק.

2 וראו לצורך דיון מפורט יותר את מסתה של אלינה קורן על הגיטואיזציה של הפלסטינים במטעם 5.

אלוף יוסי פלד הציע בתחילת המלחמה בטלוויזיה, כמומחה: "קודם כל להרוג כמה שיותר חזבאללות". הוא לא הגאון היחיד שפיטפט ככה. את זה צריך לזכור: האנשים הללו, שהגרילה הלכנונית גירשה מלבנון בכוח פנים, כמצביאים, כאנשים שמקצועם היה לשפר את מצבנו הביטחוני, האנשים הללו לא רק שלא נעשו צנועים יותר, אלא שהיו לדוברי הארנות הישראלית, תאבי נקם המחכים לשעת כושר כדי להיפרע ממי שגברו עליהם בתחום ה"מומחיות". וכל זה לא היה נורא כל-כך, אלמלא שלחו גם היום אחרים למות בעוד הם עצמם יושבים באולפן הטלוויזיה הממוזג.

הסבל הישראלי – טרור, מלחמות, משברים – תורגם תמיד לאופוריה תקשורתית בעזרת "הצלחה של צה"ל" לגמול לאויב. כואב לנו? בכקשה, להם יכאב יותר. זו תרבות הנקם שהאליטה הצבאית הזינה בו את העם משך שנים. זה משמעו של "השיח הביטחוני" שלנו. די להיזכר בתגובות לפיגועים באינתיפאדה השנייה. אף אחד מצורבי התודעה לא באמת חשב שההרג בפלסטינים, המצור, הרעב, הפחד, ימנעו את הפיגועים הבאים. להפך, הם ידעו שאחרי כל הרג יבוא הפיגוע הנגדי. ובכל זאת, המכות הצורבות הוצגו כ"גמול" על מה ש"הם עשו לנו". המוות ההמוני הזה של הערבים – הסבל, הדם הנשפך, הלוויות שלהם – הוצג תמיד כתכלית, כ"מוסרי", כחלק מ"הצדק" שלנו.

אבל ההתניה הזאת הרבה יותר ותיקה. ההתעללות בפלסטינים באינתיפאדה השנייה היא חלק משנות הירידה של צה"ל, החזרה הכללית לקראת חרפת לבנון השנייה. מפקדי הצבא גדלו בצל המלחמות האמיתיות וכל מה שנשאר להם זה להכות בשכונות עוני, לפשוט על עיירות מפוחדות בלילה, להבהיל ילדים, להרוג בני אדם לעיני משפחותיהם, באמצעי לחימה של המאה העשרים ואחת. אבל ההתניה הישראלית נבנתה זמן רב לפני כן. במשך שנים אמורים היו כל מבצעי הראווה של צה"ל להיות המזון הרוחני של עם ישראל. אז מתחילה אורגיה של התרגשות השרדים, הפרשנים, המנחים בטלוויזיה. כולם רועדים מהתפעלות. דוגמה מאוחרת: כאשר פעל כוח צה"ל בזמן המלחמה האחרונה בבעלבכ, בלילה שבין ה-1 באוגוסט ל-2 באוגוסט, דיווח הכתב הנרגש ב-Ynet (דיווחים דומים הופיעו בכל אמצעי התקשורת):

"לוחמי קומנדו פשוט על בעלבכ ושכו בשלום", בישרו הבוקר הכותרות. קצר, פשוט ומעומעם, כמעט לקוני. מאחורי הכותרת הזאת מסתתרות שנים של איסוף מודיעיני, הכנה מבצעית ואימונים מפרכים, שברגע האמת חוברים יחד לביצוע מושלם – או לכישלון קולוסאלי.

שימו לב לתיאור הגשמתו של ייעוד: "שנים של איסוף מודיעיני, הכנה מבצעית ואימונים מפרכים", אבל הגרפומניה הפורנוגרפית הזאת איננה רק מעשה ידיו של הכתב הזה. לכל אורך שנותינו היו לנו כתבנים כאלה, כוכבי שביט, למן אורי דן ועד אחרון הכוכבים בימינו. ועכשיו מראיין הכתב את אלוף עוזי דיין. שבועיים בתוך המלחמה,

העם במבוכה, אפילו בפרט, טילים מתעופפים, אזרחים וחיילים נהרגים, איש אינו יודע לאן העסק הולך, לבנון הרוסה, ועוזי דיין, מי שעמד בראש המכללה לביטחון לאומי, מופיע עם מנת הסם לעם השרוי בקריז:

"מבצע מיוחד דורש תכנון מאוד קפדני, יחידות עם רמת ביצוע שנרכשת באימונים ובמבצעים במשך זמן רב", הוא אומר בשיחה עם Ynet. "אי אפשר לעשות את זה בלי כוחות מאומנים ומתאימים. כשכל זה מחובר ליעד חשוב מבחינה מערכתית, סיכויי ההצלחה גבוהים. הסיכון הוא כמוכר בהסתככות בשטח, כזו שעלולה למנוע את האפשרות לחזור הביתה בשלום. אך מניסיוני האישי, אתה מרגיש יותר בטוח לברר בלילה, 80 ק"מ מאחורי הקו, מאשר מחומש בקו הלחימה."

זה יפה מאוד לגרל דורות על חסמב"ה, אבל הגבבה הזאת היא באמת הפרופיל של הצבא. הנה הסיכום של האלוף המומחה למבצע ה"חשוב" בבעלכ (מי עוד זוכר את האופוריה שהמבצע הזה אמור היה להפיח?):

במלחמה, בניגוד לספורט, העיקר זה לנצח – לא להשתתף. גם כאן מנצחים בהגנה, התקפה מסודרת, עבודה קשה על הריבאונד. אבל הראנק – ההטבעה – יכולה מאוד להוסיף ולתרום, אם היא באה ברגע המתאים. אם ההטבעה נכשלת, הצופים מתרגזים ומתחילות השאלות הקשות. אם היא מצליחה, היא תורמת למוראל. כך בכדורסל, כך גם במבצע המיוחד.

האיש איננו מבריק. אבל לא בכך העניין, אלא בעובדה שבידיים של אנשים כאלה מופקד כוח משחית בקנה מידה של סכנה אזורית, אם לא מעבר לזה. האם היית שולחת את ילדך לידיו של מומחה כזה?

אי-אפשר להסביר את הבהלה הגדולה, אחרי התבוסה במלחמת לבנון השנייה, וגם לא את הדיכאון ואת השתיקה הגדולה, אלמלא ההתמכרות, משך שנים, לכל מיני סיפורים בסגנון זה. כל רדאר שנגנב מהמצרים (לפני מלחמת יום הכיפורים) הפך להיות "הצלחה", ואחר כך, בשנות ההידרדרות של צה"ל, בכל פעם שמסתערבים הרגו צובעי סמאות על הקירות, למד עם שלם להריע גם ל"הצלחות" כאלו: באים באישון לילה חמושים בנשק, חוטפים בני אדם מבתיהם. ועם CV כזה רוצים לנצח גרילה? במשך עשרים וארבע השנים האחרונות התכונן הצבא הישראלי למלחמת גוג ומגוג, אבל בפועל ירו הטנקים הענקיים שלו על בתי ספר ועל בבתות, ומטוסי האף-16 שלו הפציצו מסגרות בעזה או בתי ממשל ברמאללה. למה שיצליחו לנסוע בשיירות ארוכות לתוך לבנון ולשוב עם איזה אסטרטגי?

לא מטוב לב או מאהבת השלום נסוגה ישראל מלבנון בתקופת ברק. הכל ידעו אז שאי-אפשר לנצח שם. אף על פי כן הבטיח כל אלוף פיקוד צפון חדש "לקחת יוזמה", "לתת לצנחנים ליוזם", "לא להסתגר", "לא להתבצר", ושאר הבלים שכל מי שקורא

היום את הכתבים והפרשנים מאז יכול להיווכח עד כמה גדולים היו המומחים הללו גם בעת מילוי תפקידם. למשל, אחד הגיבורים ההם, מאותם ימי לבנון, היה עמירם לוין. ב־1997 החליף, כאלוף פיקוד צפון, את יצחק מרדכי. מיד כשנכנס לוין לתפקידו הפך להיות בין היתר "מקורות בפיקוד צפון", והכתבים הצבאיים ששו לבשר לקוראי העיתונים שחסל סדר שכיבה על הבטן. מעכשיו, הבטיחו לנו "מקורות בפיקוד צפון" (עמירם לוין בעצמו, כמובן; כל עורך חדשות ידע זאת), ייקח צה"ל את היוזמה לידיו. עמירם לוין הבטיח להלום, ליזום, להכריע, ללמד לקח, להכאיב, לצרוב, הוא אפילו הדליף לעיתונות באותם ימים כי צה"ל יכשיר גרילה נגדית שתילחם בגרילה הלבנונית. נו? זוכרים איך זה נגמר? אבל הוא, ודומיו, לא שילמו שום מחיר, אפילו לא סמלי, על הכישלונות בלבנון.

האם בדיונים שלהם על לבנון אמר מישהו מהם אי פעם: "בואו נודה על האמת: חטפנו את שיח' עבד וככה גמרנו את רון ארד. אולי נשנה כיוון?" האם אמר פעם מישהו מהם "בואו נשחרר את סמיר קונטאר ואסירים לבנוניים אחרים [או אסירים פלסטיניים], לפני שחזבאללה [או חמאס] יחטוף חיילים ונצטרך להתעסק בשחרורם?" האם אין זה חלק ממקצוע הביטחון להעניק לנו ביטחון ולא להיות "יותר חזקים"? האם מישהו מהם אמר פעם בדיונים שלהם: "איך מורידים את רמת המתח בגבול?" אבל זה לא המקצוע שלהם. בכך בדיוק העניין. עם מה נשארנו? עם פוליטיקאים שמצייתים לצבא, כי מדיניות הביטחון היא איך להיות יותר חזקים.

על הצדק

בני אדם מסוגלים לדמות לעצמם סבל של זולתם ככבי אמהות, יבבות אב, זעקות פחד של עוללים אשר בתיהם נהרסים מאש ארטילרית או מאש מטוסים; בני אדם יכולים לדמות לעצמם את הריצה המבוהלת לבית חולים עם ילד מדמם בזרועות השכן המבועת, אחרי שגיבוריו של דן חלוץ פגעו בו מרחוק, בניקיון, בסטריליות, עם משקפי שמש מסוגננים, עם חולצה מעומלנת ויציאה לבילוי בקבוצה גדולה וסימפטית, כיאה למי שבקרב ייסעו לסקי, ובינתיים הורגים קצת במזרח הערבי. בני אדם אינם רעים כל עוד יש להם יכולת להזדהות עם כאב זולתם. בני אדם יכולים לתאר לעצמם את המוות היומיומי בעזה כגזר דין נגד המוני בני אדם, אשר אין להם שום סיכוי לחיים של ממש בדורות הבאים, אלא כתושבי גטו ענק. נגזר על הגטו הזה, למען הרעיון הציוני, לחיות לא כבני אדם.

אבל הכוח המדמה נשחק בהרבה צורות. אחת מהן, זו שהאינטליגנציה ה"שמאלית" עוסקה בו, קשורה בהצדקה. אם יש לישראל הצדקה למלחמה, נעלמות הטענות על הסבל

הנורא לאוכלוסייה המותקפת. הניחו לחוק הבינלאומי. ישראל אף פעם לא כיבדה את החוק הבינלאומי, לבטח לא במה שקשור בריבונות הלכנונית. אפילו ההכרה העמוקה, האנושית, שאסור לגרום סבל נורא, מתכסה בטענה לפיה "יש הצדקה". זה בדיוק תפקיד "אנשי הרוח": להביא צדק, כלומר להצדיק. זה לא קורה רק אצלנו. די לקרוא את מאמרו של אבי לובין בגיליון זה, כדי לראות עד כמה שאול הסגנון של ההצדקה מהשיח הרווח במערב. נאט"ו הפציץ את יוגוסלביה והרג חמשת אלפים אזרחים סרבים בהפצצות הללו? נו, זה משום שמילושביץ' ומשטרו היו רעים. סדאם חוסיין היה עריץ? על כן מותר לארצות הברית לשפוך נהרות של דם ברחבי עיראק. זה ההיגיון הניצב מאחורי המושג המשפטי החדש, יחסית, כלומר מאז 1991, "נוק היקפי" (collateral damage), המאפשר בעיקר לאמריקאים להטיל טרור מזוויע על אוכלוסיות שלמות, בשם המלחמה בטרור, כמובן, בשם הצדק.

העניין הזה חשוב מכדי להשאירו לראיונות הגרוטסקיים של סופרי ישראל בעיתונות הגרמנית, שם די לומר שהחזבללה "לא צודק", ושחמאס "עוד יותר לא צודק", בשביל להניח שהרס עזה או לבנון הוא מוסרי. בתחומי ההיגיון הזה מותר גם להרוג אלף לבנונים משום שה"צדק" עומד לצדו של הצד ההורג.

במה טוב ההיגיון הזה של הצדק מההיגיון הטורריסטי ה"פשוט", לפיו כל מי שנוסע באוטובוס ישראלי הוא בן מוות? ההיגיון הזה הרבה יותר גרוע, משום שהוא נעשה בידי מדינה, שיש לה מערכת חלופית לטרור הזה, אותו היא מייעדת לבעלי הפריבילגיות: אלה שלא ימותו מידיה, אלא שישבו בבית סוהר רק אחרי שיישפטו בידי מערכת משפטית של ממש; אלה הנוסעים בכבישים, לומדים בבתי ספר, ואינם נתונים לעוצר ולמשטר צבאי שרירותי במשך ארבעה עשורים. ההיגיון הטרור של המדינה אינו מיוחד רק למלחמה, או לפעילות ביטחון שוטפת. ההיגיון הטורריסטי של המדינה מצוי בדיוק במקום שבו "אין לנו כוח להיות נחמדים כל הזמן" כי אנחנו אנשי בסדר ואנחנו סומכים על הצבא.

המלחמה הבאה

סומכים על הצבא, אבל האם פצצה אטומית בידיה של איראן מסוכנת יותר מפצצה אטומית בידיה של ישראל? אחרי הכל, רק מדינה אחת במזרח התיכון התנהגה עד כה כמטורפת גמורה, ויצאה להרוס ארץ שכנה כגמול על חטיפת שניים מחייליה. כמה רחוקים היו חלוץ ואנשיו משימוש בפגזים גרעיניים כ"גמול צודק" על הכישלון בכנת ג'ביל? כמה רחוקים אנשי הבסדר גמור מאדישות גם לאפשרות כזאת? גם הלבנונים, גם הישראלים, ידעו כי מן המלחמה הזאת נשקפת כבר המלחמה

הבאה בין ארצות הברית לאיראן. יש בממשל האמריקאי ויכוח אם לצאת למלחמה הזאת או לא. כלל לא ברור אם הזוועה אותה הביאו האמריקאים על עיראק תסתיים דווקא בנסיגה. האם האמריקאים ינסו לנהוג באיראן כמו ישראל בלבנון? ומי ישלם אז את המחיר? האמריקאים או אנחנו? תארו לכם שארצות הברית מפוררת את סוריה כשם שפוררה את עיראק. זרקאווי או נציג שלו בגבול הצפוני זה טוב או רע לישראל? אני רק מנחש: געגועים גדולים יעלו אפילו בחזות אלופינו לימי אסד, חזבאללה ונצראללה. האם ארצות הברית מרוצה מהביצועים של ישראל? הלוואי שאיננה מרוצה. הלוואי שתחליט כי ישראל איננה נכס אסטרטגי. ההיסטוריה של ההידרדרות הישראלית מתחילה מהמקום שבו הצליחו ראשי הצבא וצמרת הביטחון לשכנע את האמריקאים שאנחנו נכס אסטרטגי מלא. אז הפכו האינטרסים של ישראל למשולבים במשחק הכוחות האמריקאי לשליטה בעולם גם באמצעות המלחמה של הישראלים.

ניסו לנגח את השמאל שהתנגד למלחמה מיומה הראשון. כמה מהתועמלנים ניסו את הכינוי "שמאל אוטומטי". הסיכוי היחיד שלנו למנוע את המלחמות הבאות הוא להגדיל את מספר הלא־מאמינים בכוונות של צה"ל, לא רק בכשירות שלו; להגדיל את מספר היודעים: אנחנו בצד האחר. מעטים מדי עומדים במבחן ההתנגדות למלחמה, כשהיא פורצת. מעטים מדי עומדים בריגוש המוכתב מלמעלה בחדשות, באווירה הכללית, בהתגייסות עורכי העיתונים "להיות בעד". הרבה כוח נפשי צריך כדי להיות נגד. אינך צריך לקבור את בנך כדי להבין שהצבא מסוכן לחייו, לחיינו.

23.10.2006